

Elinkeinoministerille
katri.kulmuni@tem.fi

Turtola 18. lokakuuta 2019

Tornionjoen koskitilojen vesialueet voitaisiin palauttaa myyjille.

Arvoisa ministeri Katri Kulmuni;

Pohjois-Suomen koskitilojen yli 10.000 talon kalastusoikeudet on turvattava. Koskitiloiksi kutsutaan vesivoimatarkoitukseen taloilta ostettua ja lohkontua vesialuetta.

Voimayhtiöiden ja valtion edustajat kiersivät aikanaan ostelemassa sodan köyhdyttämältä kansalta käteisrahalla koskiosuuksia. Ostettiin vesialuita ja maksettiin putouuskorkeudesta. Kalastusoikeutta ei myyty, eikä siitä peritty maksua. Keskuudessamme on vieläkin henkilöitä, jotka mukana olleina hyvin muistavat tapahtumat. Kalastusviranomaisen vahvisti yhä voimassa olevat kalastuskuntien säännöt voimayhtiön ostamiin vesialueisiin, joissa kalastusoikeus vahvistettiin numeroiduille taloille, mutta ei voimayhtiölle. Koskitila on kalastuskuntien virallinen sääntöjen mukainen **kalavesi**.

Perustuslakivaliokunta katsoi lausunnossaan 5/81, että maanomistajien tiloilleen pidättämät kalastusoikeudet kuuluvat varallisuusarvoisina etuuksina hallitusmuodon 6 §:n omaisuuden suojan piiriin ja vaati tilojen oikeuksien turvaamista lailla.

Koskitilojen kalastusoikeuksista on säädetty yhteisaluelain 758/1989 3.2 §:llä: *”Jos koskitilan alueella omistajan ohella myös muilla on kalastusoikeus, heidän katsotaan muodostavan yhdessä omistajan kanssa erityisen etuuden osakaskunnan, jossa osakkuudet määräytyvät sen mukaan kuin kullakin on kalastusoikeutta.”* Koskitilan osakaskuntaa ei tarvitse perustaa. Se määräytyy suoraan tämän lain perusteella.

MMM:n toimet ovat nyt tekemässä tyhjäksi koskitiloista säädetyn lainkohdan tulkitsemalla kauppakirjoja siten, että yhteisaluella turvatut, myyjien itselleen jättämät, kalastusoikeudet ovat rauenneet. Kalastuslaki määrää kalastusoikeuksista. Vuoden 2016 alusta voimaan astunut kalastuslaki 379/2015 ei pidä sisällään yhteisaluella säädettyä koskitilan kalastusoikeutta, vaan määrää sen vesialueen omistajalle.

Hallintovalta on kikkailuillaan syrjäyttämässä perustuslakivaliokunnan edellyttämän lainkohdan ja kääntämässä pääläelleen sen, mistä koskikaupoissa on sovittu. Koskivoimakauppojen ainoana vaikutuksena Tornionjoen alueelle olisi lopulta maanomistajien luovuttamattomien kalastusoikeuksien sosialisointi siirtämällä ne valtion voimayhtiölle ja Kukkolassa Metsähallitukselle. Kotiseutumme kannalta tilanne on suorastaan karmea.

Kuka olisi osannut kuvitella, että talojen osakkuus koskitilan osakaskunnassa päättyisi sen vuoksi, että sitä kiinteistöjärjestelmästä lakiin kuvaamaan nostettu käsite on niin epäonnistunut, että omistuksen katsotaan muuttuneen tällä hallinnollisella perusteella. Kyseisen ristiriidan vuoksi Tornionjoen kalatalousaluetta ei voida perustaa. Yhteisuelain ja tosiseikkojen kanssa ristiriitainen kalastuslaki on korjattava.

Tornionjoki on Euroopan suurin lohijoki. Tornionjoen lohenkalastuksesta ei kuitenkaan synny sellaista elinkeinoelämää kuin on muilla lohijoilla. Toisin sanoen Tornionjoella on potentiaalia. Ongelmat ovat ratkaistavissa. Kalastusmatkailu voi tuotteistua, kun kalastuksen lailliset osapuolet ovat selvillä. Kenen intressi pitää Tornionlaaksoa riutumassa?

Tornionjoen osalta ongelma ratkeaisi sillä, että energiateollisuudelle tarpeettomat, Naturaan liitetyt, koskitilojen vesialueet palautetaan myyjätahoille. Yhtenä merkittävänä perusteena palauttamiselle on sekin, että iso osa kauppasummasta on osin edelleenkin maksamatta. Kauppakirjoin sovittua halpaa sähköä ei ole koskaan toimitettu myyjille.

Kalastusoikeuksiemme siirtäminen voimayhtiölle ja valtiolle on yksityisomaisuuksiemme sosialisointia. Sen sijaan vesien palauttaminen ne myyneille jakokunnille olisi oikeusvaltioperiaatteen ja kotiseutumme kannalta sankariteko.

Esitän, että Sinä arvo-vallallasi lähestyt Fortumia tässä asiassa.

Kunnioittavasti

Tornio-Muoniojokiseura ry
Kalervo Aska, pj.

jokiseura@tornionjoki.fi
www.jokiseura.fi